

JØRUND HASSEL

Gudbrandsdalsveien 227B,
2619 Lillehammer
Tlf. 977 37140

Lillehammer, den 12.03.2025

Til

Energidepartementet
Akersgata 59
Postboks 8148, Dep
0033 Oslo
Postmottak@ed.dep.no

Høring av forslag til ny lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-forslag-til-ny-lov-om-norgespris-og-stromstonad-til-husholdninger/id3090841/>

Høringsfrist: 21.04.2025

Beskrivelse av regjeringens lovforslag

Regjeringen ønsker å innføre en ordning «Norgespris på strøm», hvor det åpnes for en strømprisordning som gir husholdninger en fast pris på 40 øre per kWh (ekskl. mva) – begrenset til strømforbruk i boliger og fritidsboliger.

Forslaget innebærer en årlig justering av prisen fra 1. januar hvert år, med en første prisperiode fra 1. oktober 2025 til 31. desember 2026. I tillegg forslås det også et forbrukstak – et for boliger – og et for fritidsboliger.

Hva er hovedhensikten med lovforslaget?

Utgangspunktet er at strømmen er bygd opp, og var ment å være et felleseie for samfunnet (innbyggerne) for all fremtid – og som ble sikret gjennom hjemfallsrettighetene (som ble innført i 1909 av fremsynte politikere). Det vil si at strømmen var og skulle være et felleseie for befolkningen - som skulle forvaltes gjennom demokratisk styring i kommuner, fylker og den norske stat. Hensikten var å sikre landet konkurransekraft for virksomheter og norske eksportprodukter, og dermed sikre landet gode arbeidsplasser.

I konsesjonene for utbygging av vannkraft lå det inne en leveransplikt til norske husstander. Det medført at i Norge ble, og er, mer avhengig av strøm som energikilde enn i mange andre land.

Etter Grunnlovens § 49 skal folkestyre finnes sted i Norge, hvor grunnholdningen er at «innbyggerne» har rett til å styre lokale anliggender osv». Strøm – som produseres på lokale steder i Norge – er definitivt et lokalt anliggende, og ikke en del av EUs anliggende. Et flertall på Stortinget valgte å overlate det juridiske herredømme over kraftproduksjonen, og kraftmarkedet, til EU uten å involvere «innbyggerne» jf Grunnlovens § 49.

Gjennom endringer i energilovene i 1990/ 1991, i den hensikt å tilpasse strømmarkedet til et fremtidig EU-medlemskap fra et flertall på Stortinget, ble energilovene endret - fra forvaltning - over til markedsstyring. Det vil si at vi fikk en varig avdemokratisering av vår felles strøm. Et regelrett ran av egen befolkning!

Fra 1994 ble Norge medlem av EØS, vedtatt av Stortinget i 1992. Med EØS-loven fikk EU i realiteten - fra 1994 – full kontroll av den norske strømproduksjonen og strømmarkedet, selv om veien til at EU skal få 100% kontroll over det norske strømmarkedet har skjedd og skjer etappevis.

EØS-lovens § 2 sier at EUs lover har forrang foran norske lover ved motstrid, med tillegg av at den samme formuleringen er nedfelt i protokoll 35 til EØS-avtalen. Med EØS-avtalen forsvant det norske folkestyret i de viktigste sakene for befolkningen (Grunnlovens § 49).

Hjemfallsrettighetene fra 1909 er en tapt sak. Det skjer etter en dom i EFTA-domstolen fra 26 juni 2007. Etter det har mange småkraftverk i Norge blitt solgt til utenlandske eiere.

Organisasjonen Europabevegelsen står meget sterkt blant stortingsrepresentanter på Stortinget, og har mange støttespillere der. Hele 130 av (den gang) 165 Stortingsrepresentanter stemte for EØS-avtalen.

Spørsmålet er om disse medlemmene av Europabevegelsen i denne saken – og generelt – var/ er habile ved avstemninger om EU- og EØS-saker? Legger Europabevegelsens medlemmer sin lojalitet til EU (fremmede makter) eller til Grunnloven? Er EØS-avtalen ut fra habilitetsreglene i forvaltningsloven fattet på feil grunnlag?

I Grunnlovens § 1 fremgår det, sitat: «Norge er et fritt, selvstendig, udelelig og uavhengelig rike». Slik er det ikke lenger. Som utenriksminister Espen Barth Eide (Arbeiderpartiet) helt riktig uttrykte

gjennom Aftenposten den 07 juni 2024, sitat: «Grovt regnet får 90 prosent av det EU-parlamentet vedtar, virkning i Norge».

Med ovennevnte Grunnlovsbestemmelse (Grunnlovens § 1) er det helt uforståelig at Norge kunne slutte seg til EUs tredje energimarkedspakke (tilslutning til EUs energiunion) og tilslutning til EUs energibyrå Acer (reguleringsmyndighetene) i 2018.

Nå står tilslutning til EUs energimarkedspakke fire for tur som overfører massiv selvråderett/ suverenitet til EU.

I 2019, selger regjeringen det tidligere statseide kraftbørsselskapet Nord Pool til det privateide investeringsselskapet Euronext i Nederland. Med det er strømprisene helt og holdent overlatt til markedet/ markedsstyring. Ikke i Norge – men i EU.

Har hovedhensikten med etablering av «Norgespris på strøm» vært og er å skjule/ dekke over EUs suverenitetsovertakelser i Norge foran stortingsvalget i 2025?

Norgespris på strøm fremstår som en avledningsmanøver?

Hvordan er det mulig å kalle tiltaket for «Norgespris» på strøm som «et gode for befolkningen» – når sluttsummen på strømprisen er den EU/ Nord Pool-pris bestemmer (summen av strømstøtte - betalt gjennom skatt + og egenbetaling på strømmen). Det er den norske befolkningen som betaler det strømmen faktisk koster uansett – noe direkte og noe gjennom skatt.

Det er derfor grunn til å reise et spørsmål om ordningen med 40 øre kWh (netto) er en form for avledningsmanøver og et lureri? I hvert fall er det vektige grunner til å reise det spørsmålet. For det handler om:

- At med planlagt innføring av EUs fjerde energimarkedspakke, som skjer parallelt med innføring av Norgespris på strøm, betyr at mer makt overføres til EU, som igjen kan bety - vedvarende – og dyrere strømpriser for norske strømkunder.
- Å dekke over at nå fastsettes strømprisene på kraftbørsselskapet Nord Pool, som er blitt privatisert, og politisk (demokratisk) styring av strømprisene har opphørt å eksistere. Det skjer til tross for det er kommuner, fylket og stat som eier og produserer strømmen.

Å dekke over at 53,5 mrd kr – er betalt i strømstøtte (fortjenester/ utbytter) i perioden 2019 til og med sommeren 2024 – som i stor grad har havnet i lommene til finansoligarker som kjøper/ selger

strøm på børsen. En strømstøtteordning som dagens flertall på Stortinget ønskes videreført – som innebærer en økonomisk tapping av offentlige budsjetter – som har den konsekvens at norske velferdsordninger blør.

- Pr definisjon er strømstøtten skattebetalernes penger – som på denne måten bidrar/ anvendes til å drive strømprisene oppover på kraftbørsen.
- Dekke over at de tidligere norske energilovene er ført inn i EØS-avtalen – som innebærer nå gjelder EU-retten styrer strømmarkedet.
- At enkelte politikere fremstiller det som at «Norges pris på strøm» er det samme som «at strømmen blir billigere» er direkte usant. For den egentlige strømprisen endres ikke! Det som skjer, er at strømmen betales fra to ulike kontoer (forbrukerens andel/ konto og strømstøtte som hentes fra offentlige budsjetter. Når strømprisen eksempelvis settes til 13,15 kr for en kWh – så er den egentlige strømprisen 13.15 kr med eller uten strømstøtte.

For å dekke over at norske politikere har mistet all makt og kontroll over strømmarkedet, velger flere politiske partier å bygge ned norsk velferd/ norsk økonomi – for å subsidiere fortjenestene til finansoligarkene på børsene. På denne måten får finansoligarkene på kraftbørsen et «varig sugerør ned i de norske velferdskassene» - i hvert fall så lenge strømstøtteordningen varer.

EØS-avtalen ødelegger tillit og hindrer rettferd

Kraftmarkedet er som nevnt blitt en overføring/ privatisering (ran) av fellesskapets kraftproduksjon, infrastruktur og strømmarkedet – til finansoligarkene. EØS-avtalen har ødelagt all tillit til forvaltningen av den norskeide- og norskproduserte kraften, og hvor alt av rettferdighet hva angår fordeling av vår felles arv er blitt kastet på bålet. Europabevegelsen på Stortinget og deres støttespillere undergraver med det all tillit til vårt demokrati på kraftproduksjon – og sender regningen til de velgerne som har valgt dem i form av økte strømpriser.

En fastpris på 40 øre kWh i bare et til to år, eller inntil et annet flertall på Stortinget opphever ordningen, fremstår som kortsiktig og særdeles lite tillitsvekkende.

Tilråkning

1.

Forslaget/ ordningen med «Norgespris på strøm legges død». Ordningen løser ikke det grunnleggende problemet med Norges og vår felles ressurs – strømmen - styres av fremmede nasjoner og på fremmede nasjoners jurisdiksjon.

2.

Norge må ta tilbake kontrollen over alle sider ved kraftproduksjonen – og underlegges demokratisk styring, kontroll og revisjon. Hjemfallsretten må tilbakeføres på all kraftproduksjon.

3.

Strømprisen må ligge så nær selvkost pris som mulig for virksomheter og husstander i Norge.

Overskuddsstrøm eksporteres/ og hvor Norge regulerer krafteksporten på egne premisser, og hvor kostnadene for utbygging av strømkabler frikobles fra nettleien til norske strømkunder og legges på prisen på kraften som eksporteres.

Strømnettet (infrastrukturen) må bli en del strømprisen. For å kunne omsette strøm, er man avhengig av et ledningsnett. Prisen på strøm og kostnader med strømnett hører derfor naturlig sammen.

4.

Det må sette tak på lederlønningene og utbyttepolitikken for produksjonsselskapene av strøm.

Subsidiært – dersom tilråkningen nevnt over ikke realiseres – fremheves gode grunner til å fraråde ordningen med «Norgespris på strøm»:

1.

I perioder hvor spotprisen er lavere enn 40 øre kWh vil ordningen med Norgespris være ugunstig. Tilsvarende vil man i sommerhalvåret, hvor det normalt er lave strømpriser, kan de med «Norgespris på strøm ikke kunne nyttiggjøre seg lave strømpriser.

2.

Ordninger med bindingstid, vil gjøre det vanskelig å bytte over til lavere strømprisavtaler i perioder hvor strømprisen er lav.

3.

Strømstøtteordningen kan falle (opphøre) ved regjeringsskifter/ eller at ordningen fjernes av et flertall i Stortinget, hvilket gir ingen garanti for fremtiden til strømstøtteordningen.

4.

Norgespris på strøm, gir ingen garanti for at prisene i stedet økes på nettleie, eller at det kommer andre påslag på prisen, eller andre forhold som medfører enn høyere pris enn 40 øre kWh (eksempelvis vedlikeholdskostnader)

5.

Strømlleverandører kan spekulere i slike avtaler som Norgespris på strøm – ut fra prognoser om at de vil tjene bedre på Norgesprisavtalen enn på spotpris. Kunden taper.

6.

I dag opplever vi at drift og vedlikeholdskostnader av strømnettet dekkes gjennom påslag på nettleie, og ikke av de store overskuddene som tas inn på dagens nettleie. Denne ordningen må opphøre! I praksis et dette en form for «dobbel» kostnad på nettleie. Dette må opphøre ut fra hensyn til å kunne ha tillit til systemet.

Lillehammer, 12.03.2025

.....

Jørund Hassel